

ΑΡΧΕΙΟΝ

ΤΟΥ

ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ

ΚΑΙ

ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΘΡΑΚΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΑΝΑΓ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΤΟΜΟΣ Ε΄.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ "ΠΟΛΥΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗΣ

1938-39

ΑΡΧΕΙΟΝ

ΤΟΥ

ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ

ΚΑΙ

ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΘΡΑΚΩΝ

Διευθυντής ΠΟΛΥΔ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΤΟΜΟΣ Ε΄

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ "ΠΟΛΥΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗΣ"
1938—39

ΟΙ ΙΔΡΥΤΑΙ ΤΟΥ «ΑΡΧΕΙΟΥ»

— «Ο» —

ΑΛΕΞ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ Διευθ. Έθν. Τραπ. Ελλάδος
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Χρηματιστής
ΔΗΜΟΣΘ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ Πολιτευτής τ. Υπουργός
ΝΙΚ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Πολιτευτής
ΚΩΣΤ. ΠΑΠΑΔΑΤΗΣ Διευθ. Υπουργ. Υγιεινής
ΚΩΣΤ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Αρχιτέκτων Υπ. Διοικ. Πρωτ.
ΣΤΥΛ. Χ. ΑΛΒΑΝΟΣ Τοπογράφος Υπουργ. Γεωργίας
ΜΕΝ. ΧΑΤΖΗΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ Όδοντοίατρός
ΠΟΛΥΔ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ Καθηγητής Ναυτ. Σχ. Δοκίμων

Ἐθλον θὰ ὀνομάσωμεν τὸ ἔργον τῆς συνεχίσεως τῆς ζωῆς τοῦ **Ἀρχείου**. Ἠρχισεν ὁ Α' τόμος μέλαχιστα μέσα καὶ τώρα ἐμφανίζεται ὁ Ε'. λαμπρὸς καὶ θάλλων, δηλαδὴ μία ἐργασία 110 καὶ πλέον τυπογραφικῶν φύλλων περισπουδάστου ὕλης, ποὺ ἡ ἐκτύπωσίς των τὸ ἐλάχιστον ἀπαιτεῖ διακοσίας καὶ πλέον χιλιάδας δραχμῶν.

Πῶς ἐπραγματοποιήθη τὸ ἔργον δὲν εἶναι μυστικόν : Ἐξῆσε τὸ **Ἀρχεῖον** διὰ τῆς εὐγενοῦς ἐπαιτείας τῆς διευθύνσεως καὶ τῆς προθύμου βοηθείας ἀφανῶν ὑποστηρικτικῶν τῶν παρομοίων ἔργων, ποὺ ἡ διαφήμησίς των παρέλκει.

Ἄς μᾶς ἐπιτραπῇ ὅμως νὰ μὴ ἀφίσωμεν ἀστιγμάτιστον τὴν πλήρη καὶ ἀνάλητον ἀδιαφορίαν ὅλων τῶν Ὑρακῶν ἐκείνων, πολιτευτῶν, ποὺ πολιτεύονται ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ὑρακικοῦ λαοῦ, μηχανικῶν πλουσίων, ἐπιστημόνων μὲ μεγάλους μισθοὺς, διαπρεπῶν ἱατρῶν εἰς Ἀθήνας, διὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν θέσιν των, ἐμπόρων μὲ πολυκατοικίας, καθηγητῶν ἀνωτάτων ἰδρυμάτων, τραπεζιτῶν μεγαλοσχήμεων, ποὺ μᾶς ἐπέστρεψαν τὸ Ἀρχεῖον διὰ νὰ μὴ συνεισφέρουν ἓνα ἑκατοντάδραχμον, ἄλλων ποὺ διεκήρυξαν ὅτι ἔπαυσαν καὶ νὰ εἶναι ἀκόμη Ὑραῖες καὶ ἄλλων, ποὺ τὸ ἐδέχθησαν δωρεὰν προσφερόμενον ὥς διψασμένοι.

Μὲ θλίψιν τονίζομεν τὸ γεγονὸς καὶ παρηγορούμεθα διαπιστώνοντες ὅτι ὑπάρχουν καὶ μερικοὶ ἀκόμη Ὑραῖες πτωχοὶ καὶ εὐγενικοί, πρόθυμοι καὶ παρήγοροι διὰ τὸ ἔργον μας. Μὲ αὐτοὺς θὰ προχωρήσωμεν τοὺς ὀλίγους, ποὺ πρόθυμα μᾶς προσφέρουν καὶ ἀγόγγυστα τὸ πτωχὸν ἑκατοντάδραχμόν τους, ἀλλὰ μᾶς πλημυροῦν μὲ τὴν καλήν τους διάθεσιν καὶ συγκίνησιν διὰ τὸ συντελούμενον ἔργον.

Τοὺς ὀλίγους αὐτοὺς καὶ ἀφανεῖς τοὺς εὐχαριστοῦμεν θερμὰ καὶ διακηρύττομεν τὴν πίστιν τους καὶ τὸν πατριωτισμόν τους καὶ στιγματίζομεν τὴν ἀπιστίαν καὶ ὀλιγοψυχίαν καὶ προσήλωσιν εἰς

τὰ ὑλικά ἀγαθὰ ἐκείνων, πὺν ἐνῶ ἀπὸ πτωχοὶ ἔγιναν πλούσιοι, ὡς ἱατροὶ καὶ δικηγόροι, τραπεζῖτικοὶ καὶ ἔμποροι, ὅμως ἐλησμόνησαν τὰ ἱστορικὰ καὶ εὐγενικὰ ἰδεώδη τῆς Θρακικῆς ψυχῆς, — οἱ χθὲς διψασμένοι.

Καὶ πρὸς αὐτοὺς μὲν διακηρύττομεν ὅτι τὸ **Ἀρχεῖον** θὰ ζήσῃ καὶ θὰ πολλαπλασιασθοῦν οἱ τόμοι του καὶ χωρὶς τὴν συνδρομὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τους, πρὸς δὲ τοὺς μεταγενεστέρους εἰς τοὺς ὁποίους θὰ κληροδοτηθῇ ὅλη αὐτὴ ἡ ἐργασία, γνωρίζομεν ὅτι ἔργα, ὅπως τὸ **Ἀρχεῖον**, δὲν γίνονται χωρὶς μεγάλας θυσίας, πὺν ἀναδέχονται συνήθως οἱ πτωχοὶ καὶ οἱ ἰδεολόγοι.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

α) Κατὰ συγγραφεῖς

— «Ο» —

Μυρτ. Ἀποστολίδου, Ἡ ἱερὰ τῆς Φιλιππουπόλεως Μητρόπολις καὶ οἱ κώδικες αὐ-
τῆς 1—86.

N. Δεληγιάννη, Τὰ ἀναστενάγια στὸ χωριὸ Κωστῆ τῆς περιφερείας Ἀγαθουπόλεως
Ἀν. Θράκης 129—136.

Κουρτίδου Κωστ., Τὰ Ἀναστενάγια καὶ ἡ Σκυλουδηυτέρα ἡ Διονυσιακαὶ παραδό-
σεις εἰς τὴν Θράκην 90—95.

Ἔθιμο ἀρροβίωνων ἐπαρχίας Διδυμοτείχου 270.

Μιχ. Κωνσταντινίδου, Ἡ ἱερὰ μονὴ τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ Αἵμονα (Νέμονος ἡ
Αἴμονος) παρὰ τὴν Μεσημβρίαν 87—89.

Οἰκονομίδου Ἀποστ., Λαογραφικὰ Μαδύτου 112—128.

Παπαχριστοδούλου Πολύδ., Οἰονομασίαι στὶς Σαράντα Ἐκκλησιᾶς 142—144.

Πετροπούλου Δ., Τὰ ἀναστενάγια 136—142.

Λαογραφικὰ Σκοποῦ Ἀνατολικῆς Θράκης 145—269.

Σταμούλη Ἀντ., Περιηγήσεις 271—275.

Σπυριδάκι Γεωρ., Ὁ Σταυράκογλους (ἄσμα) σ. 276—278.

Σταμούλη—Σαράντη Ἑλπ., Εὐχῆς 97—104.

Χουρμουζιάδη Καλλ., Ἐπαρχία Μετρῶν καὶ Ἀθύρων 105—111

β) Καθ' ὕλην

Ἀγροτικὰ ἔθιμα: 159.

Αἰνίγματα: 220—222.

Ἀναστενάγια: 90—92 (Κουρτίδης Κ). 129—133 (Δεληγιάννης Β. Ν.). 136—142
(Πετρόπουλος Δ. Α).

Σομνογλου Κυριακος 28
σουπελεντίζω 187
σουρβάκα 156
σουρβακίδ' 156
σουρός 184
Σοφιάλης 'Αναστάσιος 25
Σοφιάλης Γεώργιος 25
Σπάσος 29
Στάθη Κώστα 15
Σταμάτης 'Αναστάσιος 15
Στάντζιος Μιχαήλ 38
Σταύρου Φωτεινή 18
Σταυράκογλους 106, 276
Σταῦρος Γ. 43
Στενιμαχίτης 25, 51
Στενίμαχος 50, 51, 55
Στέριος 51
Στογιάννος 4, 17, 24 25
Στόγιος Γιοβάννης 24
Στόγιος Στόϊκος 25
Στόϊκα 37
Στροσμήρος 87
συμβασκιά 131
Σφέτκου Τρύφων 20
Σωτηράκης 16
Σωτηρίου 29
Τακιατζήδες 38, 59
Τακιατζής Στόγιος 15
ταρτίζω 204
τασία 131
ταχτατζήδες 82
Ταχτζή: Γιοβάννης: 27
Ταχτζής Κόλιος 27
τεπτήλ' 174
Τζάνογλου 'Αποστολάκης 38

Τσαλίκωφ Βουλκος 55
Τσαλίκωφ Στογιάν 55
τσαρπαλᾶς 176
τσατάλα 176
τσελεμπήδες 69
τσέργα 108
τσόλι 107
Τσουκαλᾶς Γεώργιος 5
τσοῦπρο 174
τσουρούμι 192
Τσωμάκωφ 16
Φιλάρετος ('Ωλένης) 66
Φίλιππος (διδάσκαλος) 7
Φίλιπε-ναζίρης 60
Φιλιππούπολις 1 κέξ.
Φιλόθεος (Καισαρείας) 66, 69
φωκάδες 141
Φώτσου Μελάχρω 18
χαζνέδες 58
χαϊρλίδικος 112
χαλκᾶς 144
χαμζελάρι 29
χάρες 141
Χαριζάνου Ζωίτσα 21
Χάσκιοϊ 26, 37
Χατζάρι 29, 36, 39.
Χατζή-'Αγγελής Γεώργιος 2
Χατζή 'Αναστάσης 35
Χατζή 'Αθανασίου Μιχαήλ 25
Χατζή Γεωργίου 23
Χατζή Γιαννάκις Γεώργιος 18
Χατζή Γιανάκογλους 71
Χατζή Γιοβανής 'Ιωάννης 20
Χατζή Γιοβαννής Κωνστ. 20
Χατζηδημητρίου 'Αθ. 13

- Ἀποκριάτικα* ἔθιμα : 157—158 (Πετρόπουλος Δ. Α.).
Ἀσθένειαι καὶ θεραπεία : 164—166.
Ἄσματα (Μετρῶν καὶ Ἀθύρων) 105—109 (Χουμουζιάδης), (Μαδύτου) 112—128. (Οἰκονομίδης Α.) (Κωστή). 133—136 (Δεληγιάννης)—(Σκοποῦ). 198—217 (Πετρόπουλος Δ. Α.).
Ἀστεῖα καὶ πειράγματα : 168—171.
Βαπτιστικά Σκοποῦ 217—218.
Γάμου ἔθιμα : 150—155.
Γλωσσάριο Σκοποῦ : 240—251.
Γραμματικαὶ παρατηρήσεις εἰς τὸ γλωσσικὸ ἰδίωμα τοῦ Π. Σκοποῦ : 229—239 (Πετρόπουλος Δ. Α.).
Διδυμοτεῖχον ἔθιμον : 270 (Κουρτίδης Κ.).
Διονυσιακαὶ παραδόσεις : βλ. παραδόσεις.
Ἔθιμα Σκοποῦ Ἀνατ. Θράκης : 150—170 (Πετρόπουλος Δ. Α.).
Ἐπώνυμα Σκοπιανῶν : 218.
Εὐχές : 97—104, 168.
Θάνατον ἔθιμα : 155—166.
Καβέδες καὶ Ἀργαστήρια (Μετρῶν καὶ Ἀθύρων) : 109—111 (Χουμουζιάδης).
Κατάρες : 168.
Κλήδονας : 158 (Πετρόπουλος Δ. Α.).
Κληρονομικά ἔθιμα : 159.
Κοτήματα Σκοποῦ : 192—198.
Κώδικες Μητροπόλεως Φιλιππουπόλεως : 1—49 (Ἀποστολίδης Μ.).
Λαογραφικά Μαδύτου : 11—128 (Οἰκονομίδης). Σκοποῦ Ἀνατ. Θράκης 145—269 (Πετρόπουλος Δ. Α.).
Μαδύτου Λαογραφικά : 112—128 (Οἰκονομίδης Δ. Α.).
Μεσημβρίας μοναὶ : (Αἴμονος κλπ.) 87—69 (Κωνσταντινίδης Μιχ.).
Μετρῶν καὶ Ἀθύρων Λαογραφικά : 105—111 (Χουμουζιάδης Καλλ.).
Μύθοι : 163—164.
Νοσοκομεῖα Φιλιππουπόλεως : 1—9 (Ἀποστολίδης Μ.).
Ὀνομασίαι στὶς Σαράντα Ἐκκλησίαις : 142—144 (Παπαχριστοδοῦλου Πολ.).
Παραδόσεις Διονυσιακαὶ ἐν Θράκῃ : 90—95 (Κουρτίδης Κ.). Μετρῶν καὶ Ἀθύρων 105 (Χουμουζιάδης). Σκοποῦ Ἀνατ. Θράκης 145—150. 162—163 (Πετρόπουλος Δ. Α.).
Παραμύθια Σκοποῦ : 171—192 (Πετρόπουλος Δ. Α.).
Παροιμίαι : 223—299.
Παρώνυμα Σκοπιανῶν : 218.
Περιηγήσεις ἐν Θράκῃ : 271—275 (Σταμούλης Ἀντ.).
Προλήψεις : 166—168.
Πρωτοχρονιάτικα ἔθιμα : 156—157.
Σκυλουδηνιτέρα 92—95 (Κουρτίδης Κ.).
Σκοποῦ Ἀνατ. Θράκης Λαογραφικά : 145—269 (Πετρόπουλος Δ. Α.).
Σχολεῖα Φιλιππουπόλεως 1—9, 75—77 (Ἀποστολίδης Μ.).
Τόμος Πατριαρχικά 61—66 (Ἀποστολίδης Μ.).
Τοπωνύμια Π. Σκοποῦ : 219—220 (Πετρόπουλος Δ. Α.).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κ. ΜΥΡΤΙΛΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ Ἡ ἱερὰ τῆς Φιλίππου· πόλεως μητρόπολις καὶ οἱ κώδικες αὐτῆς (συνέ- χεια ἐκ τοῦ Δ' τόμου)	Σελ. 1— 86
ΜΙΧ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ Ἡ ἱερὰ μονὴ τοῦ Ἀγίου Νι- κολάου τοῦ Αἰμονα (Νέμονος ἢ Αἰμονος) παρά τὴν Μεσημβρίαν	» 87— 89
ΚΩΝΣΤ. Γ. ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ Τ' ἀναστενάρια καὶ ἡ σκυλου- δευτέρα ἢ Διονυσιακαὶ παραδόσεις εἰς τὴν Θράκην »	90— 95
ΕΛΠΙΝΙΚΗΣ ΣΤΑΜ. ΣΑΡΑΝΤΗ Εὐχὲς	» 96—104
ΚΑΛ. ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗ (διδασκάλου) Λαογραφικὰ ἐπαρ- χίας Μετρῶν καὶ Ἀθύρων	» 105—111
ΑΠΟΣΤ. Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ Λαογραφικὰ Μαδύτου . . .	» 113—128
Β. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ καὶ Δ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ Τ' ἀναστε- νάρια	» 129—141
Π ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ Οἱ ὀνομασίαι	» 142—144
Δ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ (καθηγητοῦ) Λαογραφικὰ Σκοποῦ Ἀν. Θράκης	» 145—270
Κ. ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ Ἔθιμο ἀρραβῶνων Διδυμοτείχου . . .	» 270
ΑΝΤ. ΑΝ. ΣΤΑΜΟΥΛΗ Πέριηγῆσεις ἐκ παλαιῶν ἐκδό- σεων	» 271—275
ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ	» 276—278
ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ	» 279—280
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ καὶ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ καθ' ὕλην καὶ συγγρ. »	281—288
Π. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ «Τὰ Περαισμένα στὴ Θράκη» (διηγήματα)	» 1— 80

ΔΡΧ. 125